

Bună ziua,

Vă mulțumesc frumos pentru invitația la dezbateri. Din păcate nu pot participa, dar vă trimit în scris opinia mea în legătură cu proiectul aflat în dezbateri publică pentru proiectul de OM referitor la planul de acțiune pentru conservarea ursului brun din România, disponibil la acest link: <http://www.mmediu.ro/articol/mm-supune-dezbaterii-publice-proiectul-de-om-pentru-aprobarea-planului-de-actiune-pentru-conservarea-populatiei-de-urs-brun-din-romania/2547>

Noul Plan de Acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România supus dezbaterii publice de Ministerul Mediului în perioada 17 – 27 aprilie 2018 nu aduce soluții eficiente pentru îmbunătățirea managementului populației de urși și ar trebui revizuit ținând cont de cele mai bune practici disponibile în domeniul conservării speciei.

Măsurile din planul de management, mai ales cele ce vizează vânătoarea, vin în contradicție cu obiectivul general declarat al Planului, respectiv *"Menținerea pe termen lung a populației de urs brun și a habitatul său într-o stare de conservare favorabilă, în coexistență cu oamenii"*.

Am identificat următoarele probleme:

- Vânătoarea e promovată ca principală metodă de prevenire a conflictelor om-urs, în condițiile în care aceasta este o măsură reactivă, nu preventivă. Această abordare de tratare a efectului și nu a cauzei nu poate diminua numărul conflictelor între om și urs, fapt ce poate fi confirmat și în urma analizei situației conflictelor dintre anii 2007-2016, perioadă în care **pagubele au crescut direct proporțional cu creșterea cotei de recoltă/ intervenție.**
- În "zonele de management al conflictelor", prevenirea acestora trebuie realizată prin metode dedicate acestui scop și a căror eficiență a fost demonstrată în alte țări (ex. garduri electrice, câini specializați, tomberoane anti-urs etc.), nu prin vânătoare bazată pe cote. Cotele prestabilite nu pot estima precis unde, când și câte situații conflictuale majore vor avea loc. Intervențiile ar trebui acceptate strict în cazul pagubelor materiale importante și repetate sau dacă anumiți indivizi reprezintă un pericol iminent la sănătatea și integritatea oamenilor.
- Vânătoarea ca soluție de prevenire a conflictelor om-urs nu se poate regăsi într-un plan național atâta timp cât specia este strict protejată și nu una cinegetică, fiind listată în anexa II (a speciilor de interes prioritar) și IV a acestei Directive. Iar în condițiile în care este pusă în pericol viața umană, **acțiunea de eliminare a ursului nu se poate numi "vânătoare" și nu trebuie să aibă legătură cu activitățile cinegetice.**
- Vânătoarea este promovată insistent ca principala metodă de management a speciei, fără sau înainte de a avea informații de bază și credibile legate de mărimea populației, sporul natural, structura pe sexe etc. La prevederea *"Extragerea surplusului populațional pe sexe și clase de vârstă, prin acțiuni specifice de vânătoare"*, trebuie în primul rând determinat dacă și care este surplusul populațional. Fără studii specifice, fundamentate științific, transparente și credibile nu

se poate vorbi despre extragerea surplusului. Totodată, și în cazul stabilirii nivelelor de intervenție, trebuie să existe date științifice certe și analize credibile, corelate punctual cu pagubele efectuate de urși.

- Întreaga abordare este una ce încalcă flagrant prevederile Directivei Habitatare a UE, care susține doar intervenții justificate și punctuale în cadrul populațiilor speciilor strict protejate precum ursul brun. Aceste intervenții (relocări sau, dacă acestea nu sunt posibile, recoltări) ar trebui rezumate practic la cazuri în care anumiți indivizi de urși produc pagube materiale importante și repetate sau reprezintă un pericol iminent la sănătatea și integritatea oamenilor.
- Planul face în mod repetat referire la optimul populațional al speciei urs pe care habitatele naturale îl pot susține, estimat în urmă cu 13 ani la 4000 exemplare. În acest caz, se face abstracție de fenomenul de suplimentare artificială a hranei de către gestionarii fondurilor cinegetice. În condițiile în care această hrănire complementară este o practică generală, în multe cazuri dusă la extrem, pentru înmulțirea numărului de urși și respectiv menținerea unor densități mari într-un areal relativ mic, acest optim nu mai este relevant. Această raportare eronată la așa-zisul optim calculat fără a ține seama de sutele de tone de hrană artificială furnizate anual ursului brun de către gestionarii fondurilor cinegetice reprezintă de altfel punctul de plecare al planului și fundamentarea ”principiilor de bază ale planului de acțiune”.
- Administrarea de hrană complementară a dus, printre altele, la modificarea comportamentului social specific al ursului și pierderea fricii față de om. Orice hrănire suplimentară duce în timp la modificări de comportament, lucru demonstrat și în alte colțuri ale lumii. În cazul în care această suplimentare a hranei este inevitabilă și justificată, ea ar trebui efectuată la mai mult de 2 km distanță în linie dreaptă față de cea mai apropiată localitate, recomandabil la minim 5 km.
- Estimarea mărimii și structurii populației de urs se bazează, conform Planului, pe metoda de identificare și măsurare a urmelor, care comportă riscuri mari de numărare dublă. Analizele genetice ar trebui să reprezinte în schimb metoda de bază pentru stabilirea mărimii populaționale, având în vedere că furnizează cele mai credibile date. În plus, estimarea ar trebui să se bazeze pe date colectate pe întreg cursul anului, nu doar/sau preponderent primăvara, așa cum prevede actualul Plan. În plus, ar fi necesară organizarea de sesiuni de instruire periodice a personalului fondurilor cinegetice precum și a altor instituții și organizații care participă la acțiunile de monitorizare.
- Pentru a fi eficient, sistemul de compensare a pagubelor ar trebui simplificat și optimizat, astfel încât compensațiile să fie acordate într-un timp mult mai redus și cu o minimă birocrație pentru a nu descuraja păgubiții să le raporteze.
- Au fost transmise în trecut numeroase comentarii și recomandări pentru îmbunătățirea planului de management, însă majoritatea nu au fost luate în calcul, fără a primi un răspuns sau o justificare în acest sens. Consider că procesul de elaborare a acestui plan nu a fost unul suficient de transparent și nu s-a alocat suficient timp pentru a face o analiză detaliată a problemelor și pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite și acceptate de majoritatea factorilor interesați.

Ursul este o specie strict protejată prin lege, nu doar la nivel național, ci european. **Directiva Habitatare** impune pentru statele membre obligația de realizare a unor planuri naționale de

acțiune care să asigure, pe baza celor mai recente și corecte informații, un management eficient și menținerea unei stări favorabile de conservare pe termen lung.

Planul de Acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România, realizat de Institutul de Cercetare și Dezvoltare în Silvicultură „Marin Dracea” – Stațiunea Brașov este un document planificativ realizat în grabă și mai ales sub presiunea factorilor interesați de reluarea activităților de vânatoare a urșilor și de reîntregire a veniturilor generate din vânzarea trofeelor în străinătate.

Documentul planifică pentru următorii 10 ani modul în care se va realiza managementul urșilor în România, legiferând în câteva acțiuni faptul că starea de conservare a urșilor se poate asigura doar prin vânzarea „surplusului populațional”. Dintre numeroasele acțiuni propuse amintesc:

- **„Vânătoarea ca măsura de management a speciei urs brun în România”** (prevederi: *extragerea surplusului populațional pe sexe și clase de vârstă prin acțiuni specifice de vânatoare se va realiza anual în cadrul sezoanelor de vânatoare la un nivel maxim de intervenție care se va stabili până la nivelul sporului natural și chiar peste acesta*);
- **„Vânătoarea ca măsura de prevenire a conflictelor și pagubelor”** (prevederi: *aplicarea acestei măsuri se va implementa tot anul în zonele în care se constată pagube și conflicte înregistrate repetat*”).

Planificarea împuscării unui număr de urși **chiar mai mare decât sporul natural** (estimat la circa 10% din populația evaluată de autorități într-un interval de 6050-6640 urși) are ca scop acordarea unor cote de recoltă vânătorilor, de aproximativ 600 de urși/an, fapt care poate avea consecințe fatale pentru asigurarea viabilității populației pe termen scurt. Este mai mult decât riscant să planifici împușcarea unui număr mare de urși într-un singur an fără să cunoști exact dimensiunea reală a populației, fără să cunoști datele concrete care privesc mortalitatea și natalitatea urșilor din România. Sporul natural este o variabilă condiționată de mulți factori greu de prevăzut sau calculat (calitatea habitatului, condiții meteorologice, existența unor boli, a braconajului, etc) iar asumarea unei cote de recoltă mai mari decât acest spor natural este un act înconștient și imatur care poate duce la declinul ireversibil al unei specii.

Vânzarea urșilor în cadrul unor **„sezoane de vânatoare”** arată clar intenția documentului de a programa și legifera pentru următorii 10 ani împușcarea urșilor cu și mai ales pentru satisfacerea cerințelor vânătorilor de trofee, care nu doresc împușcarea unor urși în momentele din an în care blana nu este calitativ corespunzătoare!

Reamintesc faptul că în urma obligațiilor generate de integrarea României în Uniunea Europeană și în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare și ale Directivei Consiliului 92/43/EEC privind Conservarea Habitatelor Naturale și a Faunei și Florei Sălbatice (Directiva Habitate), ursul brun este protejat prin lege fiind declarat **specie strict protejată** de interes comunitar. Pentru această specie de interes comunitar care necesită protecție strictă **este interzisă orice formă sau acțiune de capturare, ucidere** a exemplarelor aflate în mediul lor natural, perturbare intenționată în cursul perioadei de

reproducere, de creștere, de hibernare, precum și deținere, transport, vânzare sau schimb de exemplare luate din natură.

Această lege națională prevede că țările membre pot face anumite derogări de la statutul de specii strict protejate, în anumite condiții speciale, **și doar dacă sunt prezentate soluții alternative!** Planul de Acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România planifică, fără a se baza pe date reale și corecte colectate din teren, că vânătoarea urșilor este unică soluție de reducere a pagubelor. Pentru a continua vânarea urșilor și după aderarea noastră la Uniunea Europeană s-au invocat mereu pagubele produse de aceste animale, în contextul în care nu s-au implementat măsuri alternative de protejare a fermelor, culturilor cu garduri electrificate sau repelenți. Orice formă de vânare a urșilor ar trebui să contribuie în principal la o mai bună conviețuire între populația umană și speciile de carnivore mari și în secundar la realizarea de venituri.

În acest fel, Planul de Acțiune propus, tratează doar simptomele, dar ignoră cauzele reale ale problemelor, ca despăduririle, lipsa unui sistem de compensații eficiente în cazul pagubelor produse de aceste specii, lipsa de securizare a comunităților locale.

Mai mult, deși experții și societatea civilă cer de ani buni un recensământ al urșilor, bazat pe date și fundamentare științifică, autoritățile aleg de fiecare dată să se bazeze pe cifrele vânătorilor, singurii interesați în împușcatul animalelor sălbatice.

Știm că în zona rurală, conviețuirea cu urșii este uneori problematică. În cazurile în care proprietatea este păgubită (incluzând gospodăriile, culturile agricole, șeptelul, fondul forestier, etc.), sistemul de despăgubire ar trebui să funcționeze prompt, cu un rol eventual sporit al autorităților locale. Astfel s-ar îmbunătăți toleranța față de urși a populației rurale afectate de prezența acestei specii, reducându-se riscul și frecvența cazurilor de braconaj de tip răzbunare.

Pentru situațiile extreme, în care urșii se constituie într-un factor de risc pentru populație și bunuri, Ministerul Mediului ar trebui să aibă permanent la dispoziție o **cotă de urgență** (pe nivel național, nealocați vreunui gestionar cinegetic, sau nici măcar pe vreun nivel administrativ), pe baza căruia s-ar putea interveni, de la caz la caz, înlăturându-se astfel cazurile de pericol extrem. Această cotă de urgență ar trebui definitiv separată de orice fel de cotă de recoltă posibil alocată gestionarilor cinegetici, scopul ei explicit și unic fiind intervențiile în cazuri extreme. Trofee rezultate din intervențiile aprobate de la caz la caz ar trebui să nu poată face obiectul unor tranzacții comerciale, astfel prevenindu-se posibilele încercări de fraudare al sistemului de intervenții de urgență țintite.

Consider necesară stabilirea de către autoritățile statului a unor obiective clare de conservare, fundamentate pe obiective de ordin ecologic și social și în secundar de obiective economice, dar la baza cărora să stea informații concrete de actualitate despre specie. Pentru a facilita colaborarea între factorii interesați, este nevoie de transparență decizională și predictibilitate în stabilirea obiectivelor, măsurilor și acțiunilor propuse. Doar în acest context este posibil a se facilita nu doar menținerea unui climat social echilibrat dar și menținerea unui cadru etic și nediscreționar în sistemul de management al ursului din România.

Degradarea habitatului menționată în proiectul de OM a avut loc datorită neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu de către instituții ale statului plătite din bani publici să asigure protecția și conservarea acestuia. Constatând degradarea habitatului trebuie să demarați o anchetă care să stabilească vinovații pentru acest fapt, iar aceștia să fie sancționați. Pentru refacerea habitatelor degradate există fonduri europene pentru reconstrucție ecologică care pot fi accesate, aceasta fiind soluția la problema habitatului pentru urși.

În concluzie vă solicit:

1. Revizuirea Planului de Acțiune pentru managementul populației de urși, ținând cont de cele mai noi abordări științifice și de practici dovedite ca fiind eficiente pe termen lung, inclusiv pentru prevenirea și reducerea conflictelor.
2. O dezbatere publică extinsă și incluzivă, care să ia în mod real în considerare opiniile tuturor factorilor interesați.
3. Renunțarea la adoptarea de cote de intervenție prin derogări anuale și punerea în funcțiune a unui sistem funcțional și nebirocratic de intervenție pentru animalele sălbatice prin care să fie gestionate eficient cazurile indivizilor-problemă și prin care să fie protejate real comunitățile locale și bunurile acestora.
4. Transparență la toate nivelurile în ceea ce privește colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor și dar și la găsirea de soluții. Transparență în ceea ce privește centralizatoarele la nivel național privind evaluările de efective, pagubele plătite sau neplătite, derogările aplicate, mortalități în laș și pe rutele de transport etc. Aceste date trebuie să fie accesibile pentru a permite analize pertinente și transparente pe viitor.
5. Adoptarea unui mecanism rapid și eficient de compensare a pagubelor produse de urși, pentru a menține acceptanța ursului în rândul populației care a avut de suferit în urma unor pagube de ordin material: <https://www.agro-business.ro/15-000-de-euro-pentru-fermierii-pagubiti-de-animalele-salbatice/2018/05/04/>
6. Pentru prevenirea producerii de pagube și pentru salvarea unor animale nevinovate vă rog să prioritizați operaționalizarea SUAS (Serviciul de Urgență pentru Animale Sălbatice)
7. Vă solicit să promovați turismul foto care aduce mai mulți bani decât turismul de vânătoare pentru trofee. De exemplu, un trofeu de urs costă de la 6.000 până la 10.000 euro, în vreme ce un urs fotografiat de la un observator corect administrat poate aduce 10.000 euro în fiecare an. În plus ecoturismul oferă turiștilor posibilitatea de a petrece mai multe zile în aceeași zonă contribuind cu venituri din servicii și produse oferite de comunitățile locale.
8. Accesarea de fonduri și demararea unor proiecte de reconstrucție ecologică pentru habitatele degradate.

În speranța că veți lua în considerare și veți ține cont de observațiile formulate, vă rog să respingeți acest proiect și să îl modificați în așa fel încât să protejeze cu adevărat specia de urs brun din România.

Totodată vă să îmi răspundeți punctual la fiecare observație și solicitare, dacă au fost luate în considerare și transpuse, iar dacă nu să explicați din ce motiv.

Vă mulțumesc,

Alexandru Teleagă